

Studentský projekt:

Renovace hrobky Dr. Matthiase Kocha, bývalého ředitele Gymnázia v České ulici v Českých Budějovicích

- 1) Text o Dr. Matthiasovi Kochovi z knihy českobudějovického archiváře PhDr. Daniela Kováře (ředitel Státního okresního archivu České Budějovice)

Dr. Matthias Koch

Narozen 16. dubna 1840 v Českých Budějovicích-zemřel 12. června 1926 v Českých Budějovicích

Pedagog a veřejný činitel, budějovický rodák. Po universitních studiích se stal gymnasiálním profesorem, nejprve ve svém rodišti, pak v Moravské Třebové, Mikulově a v letech 1866-1884 působil na reálce v Českých Budějovicích. Roku 1884 se stal prvním světským ředitelem zdejšího německého gymnasia a setrval v této funkci dvacet let., zasloužil se mimo jiné o stavbu nové gymnasiální budovy v České ulici. Zasedal v městském i okresním zastupitelstvu, byl aktivním členem hospodářských spolků a pomáhal uvést v život několik škol, dívčí pokračovací školu, rolnickou školu a ústav pro vzdělání učitelek. Za svou záslužnou veřejnou činnost byl roku 1902 jmenován čestným občanem města.

In: D. Kovář, Budějovické hřbitovy: malý kulturně-historický průvodce (2001), s. 35

2) Doplnující informace:

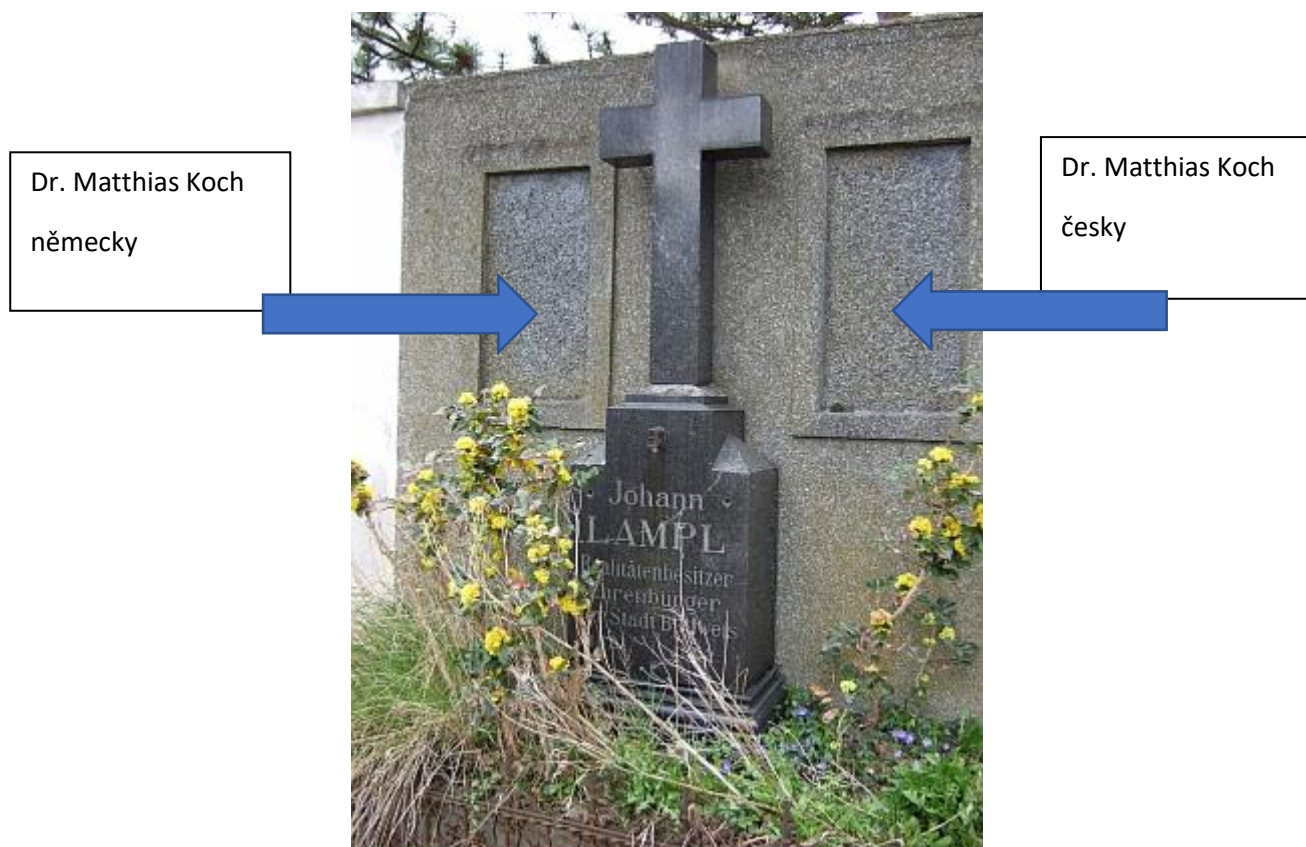
Zdroj: např. *Budweiser Zeitung*, 26. 4. 1904, s. 4 (v příloze)

- Absolvoval zdejší gymnázium (**od roku 1762 do roku 1868 bylo v Českých Budějovicích jediné, latinské gymnázium-vedle kláštera u Piaristického náměstí**)
- Studoval na Karlově univerzitě v Praze
- Ještě jako student stanul mezi zakladateli *Spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky*, který se poté přejmenoval na *Jednotu českých matematiků a fyziků*¹
- Od roku 1866 působil jako učitel na českobudějovickém reálném gymnáziu
- 1884 získal na UK doktorát filosofie
- **1884 jej jmenoval císař ředitelem Staatsgymnasias Budweis**
- **Ředitelem gymnázia v letech 1884-1904**
- Po 17 let (1885-1902) se usilovně snažil získat finanční prostředky na stavbu zcela nové, a na svou dobu velice moderně vybavené budovy gymnázia v České ulici v Českých Budějovicích
- Stavba gymnázia realizována (převážně budějovickými firmami) v letech 1902-1903
- **25. října 1903 byla novostavba slavnostně vysvěcena za přítomnosti tehdejšího biskupa Dr. Martina Říhy, hejtmána Františka Křikawy, starosty Josefa Tascheka a dalších významných osobností tehdejšího veřejného života (na slavnostní vysvěcení pozval Dr. Koch i vedení českého gymnázia, což tehdy v době národnostních bojů mezi Čechy a Němci nebylo běžné)**
- Své pedagogické působení na gymnáziu završil ve školním roce 1903/1904 otevřením zmíněné novostavby gymnázia, 31. července 1904 odešel do zaslouženého důchodu
- Ředitelský byt v gymnáziu přenechal svému nástupci (Stephan Zach) a poté žil až do své smrti v roce 1926 na dnešní Pražské třídě v Českých Budějovicích
- Po vzniku Československa často odcházela německy mluvící inteligence z Českých Budějovic do Horního Rakouska, Bavorska (např. rušení nebo redukce původně německých škol apod.)
- **Dr. Matthias Koch však jako „pravý Budweiser“ zůstal věrný svému městu, kde se narodil, do školy v dnešní České ulici chodil jako malý žák latinské školy, student gymnázia, poději zde působil jako učitel a posledních 20 let své pedagogické kariéry tu završil jako ředitel gymnázia**
- **Je jeho obrovskou zásluhou, že se zasloužil o stavbu školní budovy, která dnes tvoří při pohledu od slepého ramene směrem ke klášteru nezapomenutelnou součást jednoho z nejkrásnějších zákoutí Českých Budějovic**
- I dobový tisk vyzdvihuje jeho patriotismus, lásku ke svému rodnému městu (stál např. v čele **Spolku pro stavbu nové katedrály v Českých Budějovicích** a věnoval nemalé finanční dary na tento (nikdy realizovaný) záměr
- Jako předseda **Komitéé der Regionalausstellung** organizoval v roce 1884 i regionální zemědělsko-průmyslovou výstavu v Českých Budějovicích
- Je až neuvěřitelné, že současně se „svým“ gymnáziem byl dále ředitelem dalších dvou škol v Českých Budějovicích: Mädchen Fortbildungsschule (Dívčí pokračovací škola 1886-1894) a Lehrerinnenbildungsanstalt Budweis (1892-1907, Ústav pro vzdělání učitelek)
- Čestný člen Jednoty matematiků v Praze

¹ Jednota českých matematiků a fyziků (JČMF) je jednou z nejstarších dosud existujících učených společností v českých zemích. Byla založena roku 1862 jako *Verein für freie Vorträge aus der Mathematik und Physik* (Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky) a roku 1869 přejmenována na *Jednotu českých matematiků*. „Dne 28. března 1862 se konala ustavující schůze tohoto spolku, a proto tento den bývá pokládán za den vzniku Spolku. Z 16 členů bylo 12 Čechů a 4 Němci. Zdá se, že při vzniku spolku se neprojevovala žádná nacionální nesnášenlivost členů a že i čeští členové přednášeli německy pravděpodobně proto, aby se cvičili v odborném přednášení a diskutování v jazyce německém.“ In: František Veselý: 100 let Jednoty československých matematiků a fyziků. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1962.

- Člen mnoha humanitárních spolků
- **Místodržící v Čechách mu předal v roce 1903 Čestnou medaili za 40leté věrné služby**
- **V roce 1904 obdržel od císaře Františka Josefa I. řád Železné koruny, kterým byl vyznamenán středoškolský ředitel v c. k. monarchii jen naprosto výjimečně**
- **Čestný občan Českých Budějovic (Encyklopedie Českých Budějovic, s. 74).,**
<http://www.encyklopedie.c-budejovice.cz/clanek/rodaci>

3) Dnes neoznačený hrob Dr. Matthiase Kocha na českobudějovickém hřbitově u Sv. Otýlie

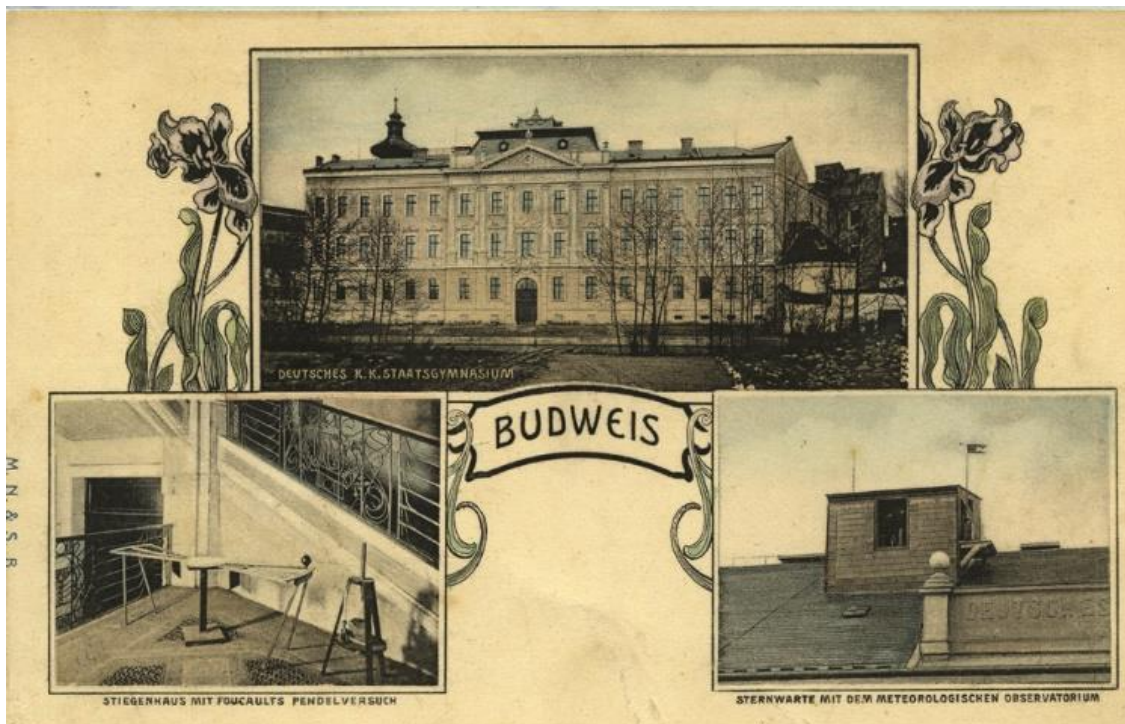
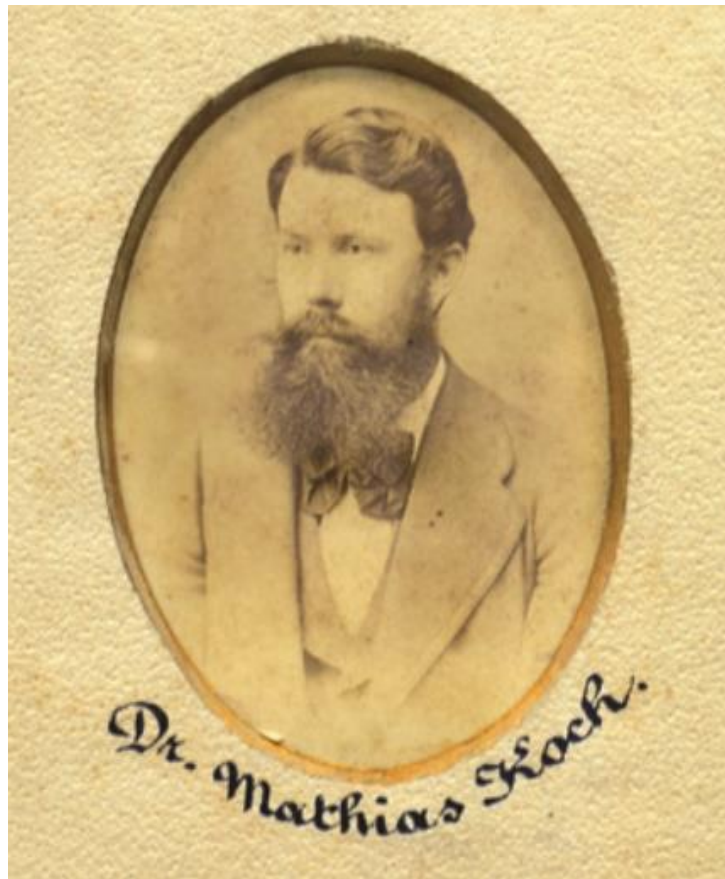
Jeho hrob na českobudějovickém hřbitově u sv. Otýlie je označen jménem svědka na obou Kochových svatbách Johanna Lampla

Foto Jan Mareš, zdroj: Jan Mareš, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, Kohoutí kříž, <https://www.khoutikriz.org/autor.html?id=koch&t=p>

4) **Obrazový materiál:**

Člen městské rady, reprofoto z r. 1891, Státní okresní archiv České Budějovice

Dobová pohlednice gymnázia z roku 1903

Současné Gymnázium Česká, České Budějovice

Úprava hrobu Dr. Matthiase Kocha (1840-1926)

1) Výchozí stav:

- Tzv. „čestná hrobka“ na hřbitově Sv. Otýlie v Českých Budějovicích
- Zanedbaný stav
- Neoznačený hrob, viz fotodokumentace, stav z 29. 4. 2019
- V hrobce pohřben rovněž Johann Lampl, čestný občan města

2) Slavnostní zakončení projektu: 15. 10. 2021: hřbitov u sv. Otýlie České Budějovice, aula Gymnázia Česká: kulturní vystoupení studentů, představení osobnosti Dr. Matthiase Kocha a života na přelomu 19. a 20. století v Českých Budějovicích

3) Morální aspekt projektu:

- Studenti vedeni k úctě k odkazu našich předků, k pietě – péče o hrob Gymnázium Česká

Antonín Sekyrka

Gymnázium, České Budějovice, Česká 64

asekyrka@gymceska.cz